

CURSUL DE FORMARE „PROFESOR REAL ÎNTR-O ȘCOALĂ VIRTUALĂ”

ORA DE NET

Salvați Copiii
Save the Children România

Crearea de conținut și Reputația online

Autor: Andreea Hurezeanu

În această secțiune vom aborda tema conținutului online pozitiv și impactul utilizării internetului și a rețelelor sociale în conturarea și păstrarea reputației online a copiilor.

1. Conținutul online pozitiv
 - a. Beneficiile conținutului online pozitiv
 - b. Selectarea conținutului educativ
2. Reputația online
3. Sfaturi pentru părinți
4. Sfaturi pentru copii

1. Conținutul online pozitiv

Una dintre preocupările constante ale Comisiei Europene a fost protejarea și sprijinirea copiilor în mediul online, întrucât din ce în ce mai mulți dintre ei navighează pe internet de la o vârstă tot mai mică, iar pericolele pe care le pot întâlni acolo au caracterul de a-i aduce în situații de risc extrem de serioase. Acesta este motivul pentru care la nivelul Comisiei Europene s-a lansat o inițiativă privind conținutul pozitiv dezvoltat în mediul online de copii și pentru ei, marcându-se importanța surselor online de înaltă calitate pentru cei mai tineri utilizatori ai internetului. Conținutul online pozitiv este adaptat pentru copii cu scopul de a-și îmbunătăți alfabetizarea digitală și rezistența la riscurile pe care le pot întâmpina online.

Conținutul digital joacă un rol din ce în ce mai important în educația copiilor, pentru interacțiunea socială și participarea lor în societate. Prin urmare, ar trebui să exploatăm potențialul său de a îmbogăți lecțiile și activitățile educaționale, profitând de curiozitatea copiilor și de disponibilitatea acestora de a învăța prin intermediul mijloacelor digitale.

Dezvoltarea alfabetizării digitale la copii – de la o vârstă fragedă – va pune bazele pentru ca aceștia să fie capabili să evalueze conținutul pe care îl găsesc online, într-o manieră critică. Cu ajutorul instrumentelor potrivite, le putem îmbunătăți rezistența la riscurile online și conținutul care îi poate deranja în timp ce navighează pe internet. Având acces la conținut de înaltă calitate încă de la prima lor experiență online, copiii pot învăța cum să recunoască componentele de bază ale conținutului pozitiv, dar și serviciilor adecvate și de încredere.

Conținutul online pozitiv ar trebui adaptat la capacitățile publicului țintă; ar trebui să producă rezultate pozitive de învățare și să ofere toate instrumentele necesare pentru o navigare sigură și ușoară pentru copil. Acest conținut ar trebui să fie, de asemenea, incluziv, respectând confidențialitatea utilizatorilor și să fie conceput în așa fel încât să fie adecvat fiecărei etape de dezvoltare a celor mici.

Tendența generală este aceea de a considera că internetul, rețelele sociale și utilizarea dispozitivelor digitale au un impact, mai degrabă, negativ asupra copiilor prin prisma pericolelor la care îi expun, a timpului petrecut de ei acolo în detrimentul altor activități și a impactului acestor medii asupra capacității lor de concentrare. Cu toate că fiecare dintre argumentele de mai sus sunt valabile și merită avute în vedere de către părinți și profesori, ele nu ar trebui să constituie un impediment în accesul copiilor la tehnologie, ci doar un motiv de precauție. Se pot iniția discuții deschise cu aceștia, privind cele mai eficiente metode prin care cei mici își pot asigura o navigare pe internet, ușoară și sigură.

a. Beneficiile conținutului online pozitiv

Beneficiile noilor tehnologii și a conținutului online pentru educația copiilor sunt de necontestat. Acestea se traduc, pentru copiii mai mici în:

- Abilități de alfabetizare – de exemplu, copiii pot începe să învețe literele alfabetului prin programe dedicate sau prin jocuri și aplicații educaționale pe calculator precum Teach Your Monster to Read.
- Abilități de numărare – de exemplu, copiii pot începe să învețe să numere sau să identifice formele prin programe precum Sesame Street.
- Abilități sociale – copiii pot începe să învețe cum să coopereze urmărind programe TV și folosind jocuri de calculator și aplicații care arată un comportament de ajutor. Printre exemple se numără aplicații precum Toca's Tea Party.

Pentru copiii mai mari, avantajele dezvoltării conținutului online pozitiv includ:

- Beneficii intelectuale – copiii pot dezvolta abilități de rezolvare a problemelor și de gândire critică, jucând jocuri pe calculator special concepute pentru a dezvolta aceste abilități sau pot dezvolta gândirea etică prin compararea valorilor familiei cu valorile din ficțiune sau documentare.
- Beneficii educaționale – emisiunile TV și filmele bazate pe cărți sau diverse vloguri ori bloguri pot încuraja copiii să citească și chiar să devină ei înșiși autori de conținut.
- Beneficii sociale – alăturarea în cluburi online îi poate ajuta pe copii să practice lucrul în echipă și cooperarea; îi poate ajuta să exerseze, folosind rețelele de socializare în condiții de siguranță, sau să joace jocuri pe calculator cu prietenii ori familia.
- Beneficii creative – copiii își pot dezvolta abilități în imaginație, artă, video-modeling, muzică ori media, folosind software și aplicații precum My Story sau Bubl Draw; pot fi inspirați să creeze un film online, să își deschidă propriul canal pe youtube unde să abordeze diferite subiecte care îi pasionează sau își pot dezvolta un website.

Pentru adolescenți, avantajele diverselor aplicații online includ oportunități de dezvoltare sau explorare:

- Abilități de citire, scriere și gândire critică – folosind bloguri și alegând dacă să distribuie sau nu anumite informații identificate online.
- Conexiuni sociale – prin conectarea cu alte persoane pe social media.
- Conștientizare politică și socială – urmărind știri și documentare sau citind subiecte online.
- Noi forme creative – învățând să cânte la chitară folosind videoclipuri de pe Youtube și o aplicație cu file pentru chitară.
- Forme de auto-exprimare – prin contribuția la dezbateri pe site-uri sau crearea de conținut precum bloguri ori videoclipuri scurte.

Toate cele de mai sus demonstrează faptul că copiii pot fi creatori media, nu doar consumatori. Realizarea propriilor filme, fotografierea și crearea de conținut online îi poate ajuta să dezvolte gândirea critică, abilități sociale, tehnice și artistice. Acest lucru îi poate face, de asemenea, conștienți că opiniile și deciziile lor contează.

b. Selectarea conținutului online educativ

Decizia dacă un program TV, un film, un joc de calculator, o aplicație sau un site web este de bună calitate poate fi dificilă. Analizarea recenziilor online venite de la alți utilizatori reprezintă o primă metodă prin care se poate verifica dacă un conținut este de calitate și oferă avantaje educaționale.

O altă modalitate este reprezentată de analizarea suportului media care găzduiește conținutul respectiv. Este un program de televiziune cunoscut, care oferă, în general, emisiuni educative? Sau este un website al unei instituții media renumite? O altă modalitate de verificare poate fi reprezentată de recomandările primite de la persoane de încredere din jurul dumneavoastră. Ați mai auzit și de la alți prieteni, părinți sau personal didactic că un anumit joc este educativ și foarte îndrăgit de copii? Aspecte ce țin de experiența dumneavoastră pot reprezenta, de asemenea, repere importante în decizia cu privire la calitatea unui conținut. Informațiile prezentate sunt noi, de actualitate? Textul este scris corect, sfaturile pe care le oferă sau provocările pe care le lansează pentru cei mici sunt adecvate? Limbajul este unul potrivit pentru vârsta copilului?

Punându-vă toate aceste întrebări și analizând conținuturile online din aceste perspective, puteți avea o imagine mai clară asupra instrumentelor pe care copiii sau elevii dumneavoastră aleg să le folosească. Întotdeauna merită căutat un conținut cu o poveste bună care nu depinde de violență pentru valoarea sa de divertisment. Recomandați-le copiilor sau elevilor dumneavoastră să aibă în vedere aceleași aspecte și să-și pună aceleași întrebări înainte de a alege ce conținut online să urmărească (aplicații, jocuri sau canale media).

Puteți, de asemenea, să căutați aplicații, website-uri și platforme care să ofere copiilor șansa de a afla lucruri noi, precum locuri, animale, oameni, idei, probleme ori culturi cu care nu ar putea interacționa altfel. Acestea îi pot inspira să încerce activități noi și să se gândească la idei noi. Acest lucru se poate face prin joc, activități creative sau prin vizionarea unor programe concepute special în acest sens.

Software-ul, aplicațiile și site-urile web care îi determină pe copii să deseneze imagini sau să creeze rime ori povești pot favoriza creativitatea. În special pentru preșcolari, aceasta poate fi, de asemenea, o modalitate de a-și exprima idei și sentimente.

Jocurile pe calculator care oferă copiilor mici alegeri simple – alegerea unui personaj sau găsierea unui fundal pentru o imagine – îi pot ajuta să ia decizii creative. Cu cât sunt mai multe jocuri și site-uri interactive pentru calculator, cu atât mai mult îi vor ajuta pe copii să învețe mai eficient. Avatarurile și jocurile pot oferi copiilor și adolescenților oportunitatea de a dezvolta identitatea și empatia, lăsându-i să „încerce” diferite caracteristici fizice și psihologice.

Alegerea unor conținuturi online pozitive, alături de încurajarea copiilor de a nu fi simpli consumatori, ci și creatori de conținut, oferă o serie de beneficii de necontestat pentru cei mici. Mai mult decât atât, ele contribuie la dezvoltarea competențelor cheie în general, cu accent pe dezvoltarea și perfecționarea abilităților digitale.

Cu toate acestea, nu pot fi omise potențialele riscuri pe care le presupune prezența activă pe internet sau în alte medii digitale. Există o serie de aspecte care trebuie avute în vedere și discutate cu copiii, pentru a le asigura o utilizare sigură și eficientă a resurselor online.

Cu cât petrec mai mult timp pe internet, cu atât cresc șansele să întâlnească situații neplăcute. Majoritatea rețelelor sociale au ca scop îndemnarea utilizatorilor să distribuie cât mai multe informații, precum fotografii, data nașterii, școala la care învață, sau să își expună detalii private ale vieții lor de familie. Dar, odată ajunse în mediul online, toate aceste informații scapă de sub controlul celui care le-a distribuit. Chiar atunci când credem că ceva a fost șters, o copie a conținutului respectiv poate rămâne stocată pe un server și poate ajunge în mâinile unor persoane rău intenționate, care o pot folosi în scopuri nepotrivite.

Unul dintre rolurile dumneavoastră este acela de a le prezenta copiilor sau elevilor internetul cu părțile sale bune, dar și cu potențialele riscuri. Totodată, aveți menirea de a îi ghida și a le crea un cadru în care ei să înțeleagă beneficiile participării și creării de conținut în mediul online, dar neignorând consecințele și riscurile expunerii excesive pe internet.

Trebuie să avem permanent în vedere faptul că, la vârsta adolescenței, cei mai mulți dintre copii nu au capacitatea de a înțelege cum o acțiune din prezent le poate afecta viitorul. Devine, așadar, responsabilitatea noastră să impunem limite privind timpul petrecut online și activitățile desfășurate acolo, precum și de a le reaminti constant riscurile la care se pot expune.

2. Reputația online

Folosirea rețelelor sociale, precum Facebook și Instagram, comentarea pe site-uri web, postarea fotografiilor și partajarea linkurilor, activități derulate de-a lungul anilor, înseamnă faptul că treptat se creează o înregistrare online a vieții noastre, care mai este numită și amprentă digitală.

Copiii folosesc rețele sociale de la o vârstă fragedă, astfel că amprenta lor digitală începe mai devreme. În momentul în care vor ajunge la vârsta adultă, vor avea un număr substanțial de fotografii, comentarii, postări și interacțiuni cu alții, lucruri care le formează „reputația online”.

O reputație online este formată din lucrurile pe care copiii le postează singuri, dar și din ceea ce alte persoane postează despre ei. Această înregistrare digitală poate fi greu de șters și poate avea un impact extraordinar asupra viitorului unui copil. Sextingul, împărtășirea fotografiilor personale și faptul că este autorul sau victima cyberbullyingului îi pot afecta relațiile cu familia și prietenii, educația sau chiar ocuparea unui loc de muncă.

Ca profesori, aveți rolul să îi ghidați atât pe elevi, cât și pe părinții acestora. Părinții trebuie să înțeleagă faptul că este și responsabilitatea lor, alături de cea a școlii, să discute cu copiii despre aceste aspecte, să le monitorizeze amprenta digitală și să se asigure că cei mici cunosc riscurile la care se expun, dar și impactul acestor riscuri asupra viitorului lor.

Sfaturi pe care să le oferiți părinților

1. **Discutați cu copiii înainte ca ei să înceapă să își creeze o amprentă digitală.**

Explicați-le că reputația lor online vine, în parte, din ceea ce aleg să posteze pe internet ei înșiși, dar și din ceea ce alții postează despre ei.

2. **Atenționați-i că pe internet este dificil să păstreze lucrurile private**

Drept urmare, nu ar trebui niciodată să posteze ceva ce nu ar vrea ca alții să audă sau să vadă.

3. **Încurajați-i să păstreze o atitudine pozitivă pe internet**

Acțiunile derulate în mediul online pot avea consecințe în viața reală. Explicați-le, așadar, importanța de a fi mereu autentici, prezentându-le povești reale pentru a-i ajuta să înțeleagă puterea de a acționa mereu corect.

4. **Încurajați-i să fie ei înșiși pe internet**

Este vorba de a nu se ascunde în spatele anonimatului și de a-și asuma lucrurile pe care aleg să le spună sau să le facă pe internet.

5. **Explicați-le că pot corecta greșelile pe care le fac online**

Dacă fac o greșală precum sextingul, hărțuirea sau postarea unor lucruri care nu ar trebui făcute publice, există întotdeauna o modalitate de a face față situației și acordați-le sprijin pentru a face alegeri mai bune în viitor.

6. **Fiți un model pentru ei**

Părinții trebuie să dea un exemplu copiilor în modul în care folosesc internetul și rețelele de socializare. Asigurați-vă că folosiți cu înțelepciune social media, gândiți-vă la ceea ce postați și asigurați-l pe copilul dumneavoastră că nu veți mai posta nimic din ceea ce nu ați vrea ca el să știe sau să vadă.

7. Evidențiați importanța menținerii unei atitudini respectuoase

Atât în viața de zi cu zi, cât și pe internet, explicați-le că este important să respecte punctele de vedere ale celorlalți, chiar dacă nu sunt de acord cu ele.

8. Provocați-i să-și caute numele pe internet

Asigurați-vă că sunt conștienți de informațiile pe care profesorii sau viitorii lor angajatori le pot căuta despre ei și ajutați-i să elimine lucrurile incorecte sau neplăcute.

9. Asigurați-vă că știu cum și unde să raporteze un abuz.

Petreceți timp împreună pentru a vă familiariza cu setările de raportare și blocare disponibile pe platformele pe care le folosec, pentru a detecta orice abuz sau încălcare a regulilor comunității platformei respective. Încurajați-i să se adreseze serviciilor puse la dispoziție de Organizația Salvați Copiii în cadrul programului Ora de Net, precum ctrl_Ajutor și esc_Abuz, și apelați-le chiar dumneavoastră dacă aveți orice nelămurire privind activitatea online a copiilor.

10. Îndepărtați de pe internet conținutul neadevărat despre copilul dumneavoastră.

Există multe rețele de socializare și copilul le poate schimba. Dacă face acest lucru, asigurați-vă că ștergeți sau dezactivați conturile vechi, astfel încât acestea să nu mai fie disponibile la căutările online.

Sfaturi pe care să le oferiți copiilor

1. Dacă este online, considerați-o informație publică

Nu există nicio modalitate de a garanta că ceea ce postați online va rămâne acolo unde intenționați să fie vizionat. Există oameni care accesează conturi pe rețele sociale care nu le aparțin, prietenii împărtășesc mesaje private, iar companiile își schimbă politicile de confidențialitate. Înainte ca tinerii să posteze o fotografie, să scrie un mesaj pe contul personal sau să trimită unul printr-un sistem de mesagerie, ar trebui să ia în considerare dacă ceea ce fac este să partajeze „informații publice” – ar dori ca profesorii de la școală, bunica sau colegul lor să-l vadă? Dacă nu, nu ar trebui să posteze.

2. Activitatea de pe Internet rămâne cu tine pentru totdeauna

Internetul „uită” foarte greu și este mult mai mult un „tatuaj permanent”. Astăzi și cu atât mai mult în viitor, angajatorii caută informații despre potențialii candidați pentru un anumit post, pe motoarele de căutare sau rețelele sociale.

3. Aveți grijă la setările de confidențialitate

Setările de confidențialitate nu reprezintă o soluție perfectă, dar oferă un anumit nivel de protecție utilizatorilor de rețele sociale. Dacă elevii au conturi și accesează rețelele sociale, asigurați-vă că știu cum să păstreze informațiile pe care le împărtășesc acolo într-un cadru cât mai privat sau doar pentru grupul de prieteni apropiați și pentru membri ai familiei. Totodată, asigurați-vă că știu să folosească setările de confidențialitate, iar dacă nu se întâmplă acest lucru, îi puteți ghida către linia de consiliere ctrl_AJUTOR, gestionată de echipa Ora de Net.

4. Acțiunile online îi afectează și pe alții

Mulți adolescenți funcționează sub ipoteza că este bine ca totul să fie împărtășit prietenilor din mediul online. De exemplu, un adolescent poate scrie: „Aș vrea ca tatăl meu să renunțe la slujbă! El spune că își urăște slujba și pe șeful său.” În timp ce asta ar părea o incursiune inofensivă pentru adolescent, dacă din întâmplare informația ajunge la șeful tatălui, acel părinte ar putea avea probleme. Adolescenții trebuie să afle că ceea ce împărtășesc online nu îi afectează numai pe ei, ci ceea ce postează pe internet poate avea consecințe și asupra altora.

5. Păstrați informațiile personale private

Una dintre cele mai crude forme de hărțuire cibernetică apare atunci când un agresor accesează contul unui copil, îl blochează și apoi se preface că este victima. Până când copilul și-a recâștigat contul (dacă îl va recâștiga vreodată), numele și reputația lui au avut deja de suferit pe Internet. Pentru a vă asigura că elevii cu care lucrați nu cad victime ale furtului de informații, învățați-i importanța păstrării datelor personale din profilul lor de socializare. În plus, colaborați cu copiii pentru a vă asigura că își setează parole puternice pe care nimeni altcineva nu ar putea să le ghicească. Unele sfaturi specifice includ utilizarea unei combinații de litere mari, mici, simboluri și numere.

Așadar, alfabetizarea digitală este o abilitate crucială nu numai pentru copii, ci și pentru părinți și educatori –toți ar trebui să încercăm să ne dezvoltăm abilitățile și să conștientizăm importanța siguranței pe internet, astfel încât să facem cele mai bune judecăți cu privire la conținutul online adecvat și să acționăm ca modele pentru copii în ceea ce privește selectarea și utilizarea conținutului. Totodată, trebuie să le explicăm copiilor că este foarte important să învețe să recunoască conținuturile nepotrivite și să le raporteze atunci când este cazul. Doar luând atitudine, fiecare dintre noi, putem contribui la conturarea unui internet mai bun și mai sigur pentru toți utilizatorii săi, indiferent de vârstă și pregătire.

Salvați Copiii România este o organizație de utilitate publică, a cărei misiune este aceea de a garanta egalitatea de șanse pentru toți copiii, indiferent de mediul din care aceștia provin, prin utilizarea propriei expertize, precum și prin activități de lobby și advocacy asupra factorilor de decizie și mobilizarea liderilor din societatea civilă.

Salvați Copiii promovează de 30 ani drepturile copilului, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Peste 2.220.000 de copii au fost incluși în programe educative, de protecție și asistență medico-socială, de stimulare a participării lor în acțiuni de promovare și recunoaștere a drepturilor lor.

Salvați Copiii este membru al Save the Children International, cea mai mare organizație independentă din lume de promovare a drepturilor copiilor, care cuprinde 28 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări.

Salvați Copiii
Save the Children România

Secretariatul General

Intr. Ștefan Furtună nr. 3, sector 1,
010899, București, România

telefon: +40 21 316 61 76

e-mail: secretariat@salvaticopiii.ro

web: www.salvaticopiii.ro

Cofinanțat de Mecanismul pentru
Interconectarea Europei al Uniunii Europene

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a Organizației Salvați Copiii și nu reflectă neapărat opinia Uniunii Europene.